SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 194. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, OCTOBER 13, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 13-го ЖОВТНЯ 1989 Ч. 194. РІК XCVI

УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИКИ ПРОВЕЛИ ВЕЛИКУ МАНІФЕСТАЦІЮ

Івано-Франківське (ПС УГС). — У неділю, 1-го жовтня ц.р., тут Комітет Захисту Української Католицької Церкви організував і провів велику маніфестацію, вимагаючи узаконення УКЦ. В маніфестації взяли участь близько 50,000 людей.

Єпископ Софрон Дмитерко і Єпископ Павло Василик при співслужінні 11-ох священиків відправили врочисту Святу Літургію.

Після Богослуження маси вірних із синьо-жовтими прапорами вирушили до Дем'янового Лазу, де знаходяться могили масових поховань жертв енкаведистського терору 1939-41 років. Там до народу промовляв голова Комітету Захисту УКЦ Іван Гель. Крім нього ще виступали: керівник Народного Руху Івано-Франківської области Дума і секретар НРУП з Києва Куровський.

Греко-католицькі священики Григорій Сімкайло та Тарас Сеньків відправили Панахиду. Потім люди співали жалобні пісні. Маніфестація і Панахида закінчилися без втручання міліції.

ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ УГС

Київ (ПС УГС). — В неділю, 1-го жовтня, тут відбулося засідання Всеукраїнської Координаційної Ради Української Гельсінкської Спілки, на якому обговорювалося питання про перетворення УГС на політичну партію, метою якої буде боротися за повну незалежність України.

З цього приводу виступили голова УГС Левко Лук'яненко та член Виконавчого Комітету УГС Вячеслав Чорновіл.

На засіданні Всеукраїнської Координаційної Ради УГС було вирішено провести з'їзд УГС в кінці листопада цього року. Відповідальним за виборчу плятформу призначено члена Виконавчого Комітету УГС Степана Хмару.

На засіданні ВКР УГС також було заслухано доповідь члена Московської групи УГС Анатолія Доценка про працю кореспонденційного пункту УГС у Москві.

В університеті Пенн Стейт встановлять курс з українiстики

Юніверсіті Парк, Па. — Відділ слов'янських мов Пенсильванійського університету у весняному семестрі 1990 року починає курс лекцій п.з. „Ознайомлення з культурою України".

Курс відкритий не лише для студентів цього університету, але для широкого кола зацікавлених слухачів. Вести курс, що включатиме різні аспекти культури України, починаючи від Київської Русі до сьогоднішніх днів, буде професор Михайло Найдан. Ініціятором та головним фундатором курсу є родина Воскобійників, які були основоположниками Фонду Українських Студій ім. Воскобійника при Пенн стейтовому університеті.

Новий курс лекцій запляннований на вівтірки та четверги від 1:15 год. до 12:30 год. та даватиме він три кредити.

Відбудуться річні наради СФУЖО

Торонто (Г. Бонк-Галамай). — В днях 27-го, 28-го і 29-го жовтня ц.р. відбудуться річні наради СФУЖО, у п'ятницю, 27-го жовтня в приміщеннях Суспільної Служби Українців Канади 2445 Блур Захід, а в суботу й неділю в залі Свято-Миколаївської церкви, 770 Квін Захід.

Подаючи це до відома, закликається складові організації взяти активну участь. Звіти комісій та підкомісій заторкуватимуть актуальні справи та відбудуться під гаслом „Родина — світло життя". Відбудеться також панель на тему: „Родина — світло життя". Панель відбудеться в суботу в приміщеннях Свято-Миколаївської церкви. В панелі візьмуть участь представниці організацій: Православне Сестрицтво, Золотий Хрест, ОУК і ОЖ-ЛВУ.

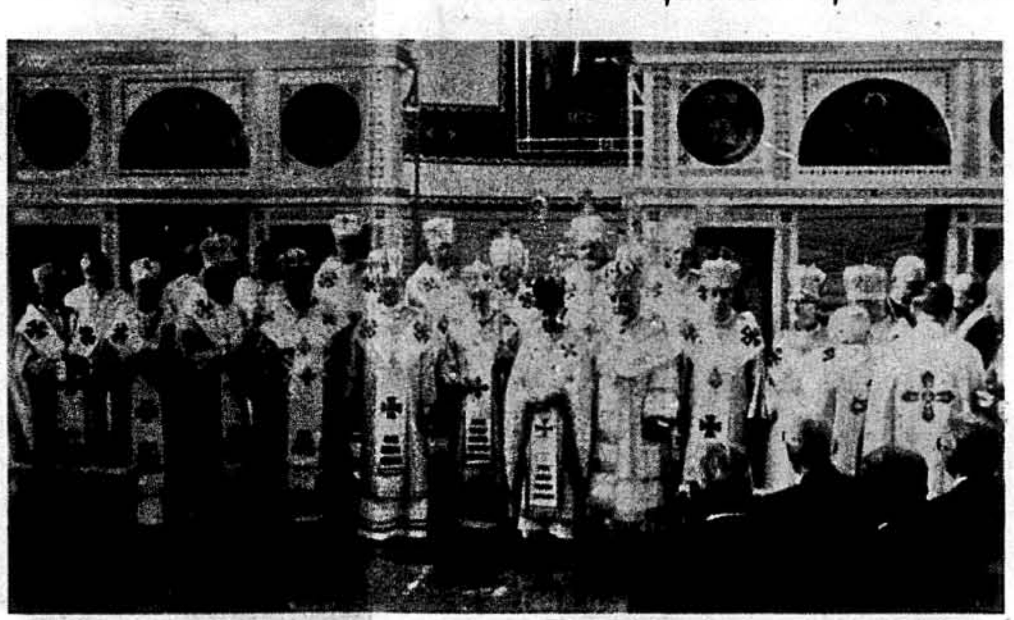
Після панелю відбудеться зустріч делеґаток і прихильниць СФУЖО при каві і солодкому. Оплата: цілий день — в суботу 15 дол. (включає полуденок, вечерю і панель), вечеря і панель — 10 дол., панель — 5 дол.

В РИМІ ВІДБУВСЯ СИНОД ІЄРАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Рим. (Мирослав Лабунька). — У неділю, 24-го вересня ц.р., почався тут VI Звичайний Синод ієрархії УКЦеркви під головуванням Блаженнішого Патріярха і Кардинала Мирослава Івана Любачівського. Синод тривав до неділі, 6-го жовтня ц.р.

Як вказує на те сама назва, синод цей, як і попередні, є збором владик, що має право виносити канонічні рішення і постанови. В ньому не беруть участи представники інших складових чинників Помісної УКЦеркви, тобто клиру й мирян. Синод відбуває свої наради у приміщеннях Ватикану за закритими дверима і його порядок нарад не був поданий до загального, публічного відома. Сесії синоду відбувалися в передполудневих годинах кожного дня крім неділь. Крім голови синоду Владики Любачівського, у синоді першого тижня взяло участь 17 владик із різних країн, де існують українські поселення і де установлено владичі осідки УКЦеркви.

Українські владики замешкали в приміщеннях українських установ у Римі, як: Папська Семінарія св. Йосафата на Джіянікольо, Патріярший Двір і Гостинниця при Мадонна деї Монті 3 та Мала Папська Семінарія при заряді оо. Салезіян при вулиці Боччеа. В другому тижні приїхав також з Польщі нововисвячений Владика Степан Мартиняк. Хоч з України на цей синод ніхто із владик не прибув, хоч вони були запрошені взяти участь у синоді, але вважали, що тим разом цього неможливо було б здійснити без більших ускладнень і тому передали свої уповноваження та побажання до синодальних отців так усно, як і на письмі через владик, з якими мали можливість зустрічатись так минулого, як і цього року в Польщі й в Україні. Цього року, як відомо, в Україні побували Владики Василь Лостен із Стемфорду, Ізидор Борецький з Торонто та Митрополит Канади Максим Германюк із Вінніпеґу. Таким чином цей VI Синод ієрархії УКЦеркви можна дійсно вважати історичним за своїм значенням, бо на ньому здійснюється у цей переломовий час єдність УКЦеркви у світі, коли, образово висловившись, єдиним серцем і єдиними устами говорить до своїх вірних дітей Церква Матір враз із усіми своїми дочерними церквами на поселеннях.

Владики VI Синоду у каплиці Семінарії св. Йосафата.
(фото: М.Лабунька)

Сучасні події в Україні, а особливо наполегливі змагання ієрархії, клиру й вірних УКЦеркви за визнання за цією Церквою природного права на її існування та діяння в СССР, а особливо в УССР, вплинули також на порядок та зміст цього синоду, як про це можна було зробити висновок на основі пресового комунікату Секретаріяту Синоду англійською мовою для чужинецької преси та на основі офіційних і неофіційних зустрічей із владиками — отцями синоду. І так, перші два дні нарад синоду були вповні присвячені розглядові ситуації УКЦеркви в Україні. Багато уваги присвячено на обговорення можливостей та способів і засобів допомоги УКЦеркві, особливо у її змаганнях за леґалізацію, але також була мова про допомогу друкованим словом, як і про матеріяльне забезпечення, де це потрібне й можливе. Треба відмітити з признанням, що велику допомогу в поширенні релігійної літератури в Україні досі здійснили в Римі отці крилосу Блаженнішого, Український Католицький Університет, видавничий центр оо. Василіян та Фундація св. Софії. Рішено також почати чимскоріше щоденні радіопередачі в Україну на релігійні та загальнокультурні українські теми, що будуть передавані через радіовисильню у Монте Карльо, а редакція яких працюватиме у Брюсселі. Директором цих радіо-передач призначено о. д-ра М. Онуферка. Він мав можливість зреферувати справу тих передач перед отцями синоду, мабуть він був єдиний, кому дозволено виступити на форумі синоду крім владик.

Інші теми синоду це — євангелізація, екуменізм, покликання до священичого й монашого станів, підготова до відмічення 400-ліття Берестейської Унії (1596-1996), літургічні справи (переклади літургічних текстів, узгіднення уставу богослужб і т.п.), обговорення партикулярних справ УКЦеркви в контексті нового кодексу канонічного права для всіх Східніх Церков, що має скоро увійти в життя.

Ці та інші справи до обговорення та рішень і постанов отців синоду були заздалегідь приготовані передсинодальними комісіями, що їх було 13. Їхні агенди були одобрені Президією Синоду, що діяв вже в часі підготови у складі: Патріярх і Кардинал Любачівський — голова, Єпископ Михаїл Гринчишин з Парижа — секретар, Митрополит М.Германюк і Єпископ Інокентій Лотоцький з Чикаґо — члени. Повірені комісіям справи реферували на синоді їхні голови. Стосовні рішення і постанови в поодиноких справах, винесені на синоді, мусять бути потверджені Папою Іваном Павлом II заки можуть стати обов'язуючими для УКЦеркви. Такий порядок обов'язує до часу промульґації кодексу права для Східніх Церков. Як буде в майбутньому— покищо не можна з певністю нічого сказати. Згадаємо тут, що рішення і постанови попередніх синодів УКЦеркви, тобто I-V, що відбувались в роках 1980-1987, саме недавно були опубліковані у „Благовіснику" (рік XXIII, кн. I.).

Крім владик УКЦеркви, що прибули до Риму на синод, у Вічному Місті під час синоду й також у зв'язку з ним були присутні деякі священики, представники українського мирянства в особах членів керівних органів Українського Патріярхального Світового Об'єднання (УПСО) та невеличка група прочан із різних країн. Президія синоду запросила була двох представників мирянства приготовити короткі реферати, які вони мали виголосити на зустрічі з владиками. Така зустріч відбулась у неділю, 24-го вересня, у приміщеннях Семінарії св. Йосафата після врочистої Архиєрейської Служби Божої, на якій проголошено офіційне відкриття VI Синоду. Реферат на

(Закінчення на стор 4)

Ведуть слідство в справі побиття демонстрантів

Львів (ПС УГС). — Як уже повідомлялося в „Свободі" з 6-го жовтня, у Львові 1-го жовтня загін особливого призначення накинувся на мирних демонстрантів з ґумовими киями. Під час цього несподіваного нападу отримали поранення люди старшого віку, жінки і молодь.

Зі Львова повідомляють, що в той день колона людей з блакитно-жовтими прапорами ішла на стадіон „Дружба", де відбувався концерт. Перед входом до стадіону міліціонери зупинили колону і затримали кількох осіб, що йшли на чолі. Увечорі близько 200 людей прийшли до управління внутрішніх справ міста Львова на вулицю Миру будинок номер 1, щоб довідатись про долю затриманих.

Їх зустріла велика група міліціонерів, яка брутально розігнала всіх. Вістка про це облетіла місто і о 10-ій год. вечора вже кілька тисяч львів'ян колоною прямували до міського управління внутрішніх справ. На одній з вулиць колону знову зупинила стіна міліціонерів. З боку демонстрантів ніяких протиправних дій не було. Вони зупинилися і почали обговорювати, кого послати делеґатами до управління внутрішніх справ. Та в цю мить міліціонери розступилися і на безборонних людей накинувся загін особливого призначення в шоломах, зі щитами і ґумовими киями.

Спецназівці по-звірячому били усіх підряд. Люди в паніці кидалися в розтіч. Багато з них падали від ударів, але й після цього їх, лежачих, продовжували бити. Серед крику й лементу люди натикалися один на

(Закінчення на стор. 4)

ЗЇЗД ПРАВОСЛАВНИХ СЕСТРИЦТВ

Бавнд Брук, Н.Дж. — Тут в Домі Української Культури в Осередку Української Православної Церкви 20-го, 21-го і 22-го жовтня ц.р. відбудеться 11-ий З'їзд Об'єднання Українських Православних Сестрицтв. У суботу, 21-го жовтня, о 7-ій, год. вечора ОУПС влаштовує бенкет з мистецькою програмою. Вступ на бенкет — 25 дол.

Нав'язується культурна виміна між Арґентиною і українцями в ЗСА

Джерзі Сиді, Н.Дж. (О. К.). — Редакцію „Свободи" відвідав у середу, 11-го жовтня ц.р., мистець-іконописець професор Дон Хуан Карльос Ґонзалєз Ґалеанно, який є спеціяльним репрезентантом президента республіки для культурного обміну. Прийшов він до нашої редакції у товаристві мистця-скульптора і співака Миколи Голодика, який послужив нам як перекладач з еспанської мови, якою Х.К. Ґонзалєз Ґалеанно говорить, але як ми ствердили в часі розмови, — вже багато українських слів розуміє.

Х. К. Ґ. Ґаллеанно вже довший час має зв'язки з українцями в Арґентині, що він і потвердив, підкреслюючи, що він обіцяв українцям в Арґентині допомогти в їхніх стремліннях поширювати українську культуру та історію у світі. Ціллю відвідин мистця у ЗСА, є саме зреалізувати тепер цю обіцянку, розпочинаючи поважну працю над культурним обміном мистецьких українських і арґентинських організацій.

Скульптор Хуан Ґонзалєз Ґалеанно (перший справа) з головним касиром УНСоюзу Уляною Дячук і мистцем Володимиром Голодиком в редакції „Свободи".

Тому він увійшов в контакт із Студією багатогранного мистецтва, що її провадить М. Голодик і завдяки цьому в суботу, 14-го жовтня ц.р., відбудеться в Українському Інституті Америки при 2 Схід, 79 вул. в Ню Йорку о год. 5-ій по полудні „Вечір культурного обміну", що його спонзорує арґентинський консулят в Ню Йорку і арґентинський амбасадор до Організації Об'єднаних Націй Хорхе Вазказ. На швидкоруч зорганізований вечір, який відбудеться, щоб використати коротке перебування арґентинського мистця в Ню Йорку, має цікаву програму.

(Закінчення на стор. 4)

ПОЛЬСЬКІ КОМУНІСТИ МАЮТЬ НАМІР ПІТИ ЗА ПРИКЛАДОМ МАДЯРЩИНИ

Москва. — За словами першого секретаря Польської об'єднаної робітничої (комуністичної) партії Мечислава Раковського, який зустрівся з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим, совєтський лідер не заперечує можливости зміни назв і програм Комуністичних партій Польщі і Мадярщини.

Після переговорів з М. Ґорбачовим, які тривали три з половиною години, Раковський сказав на пресовій конференції, що, на думку Ґорбачова, форма і структура будь-якої партії залежить лише від неї.

Як відомо, у суботу, 7-го жовтня ц.р., мадярська Комуністична партія проголосувала за саморозпуск і створення нової соціялістичної партії західнього зразка. Раковський підкреслив, що ПОРП, мабуть, піде за прикладом Мадярщини. „Я думаю, що наша партія також повинна змінити програму і назву, і мені здається, що це станеться на черговому партійному з'їзді. Опитування показало, що 70 відсотків членів Польської об'єднаної робітничої партії є за докорінні зміни", — сказав Раковський.

Говорячи про можливі зміни в партійній структурі СССР, Раковський підкреслив, що КПСС також повинна зазнати змін, які, однак, можуть бути іншими, ніж у Польщі. За словами Раковського, такі зміни можливі, але залежатимуть від внутрішніх сил, що діють у Совєтському Союзі.

Щодо драматичних змін у Польщі, які привели до створення коаліційного уряду, очолюваного Тадеушом Мазовєцьким, то Раковський сказав, що Ґорбачов схвалює політику прем'єр-міністра Польщі. „Ця політика спрямована на те, щоб змінити критичне становище в нашій країні", — зауважив Раковський. Він підкреслив при цьому, що Польща залишиться учасницею Варшавського Пакту і що він вірить в необхідність існування східньоевропейського військового бльоку. Однак він додав, що в майбутньому Польща стане невтральною країною. „Я не буду передбачати, що станеться за 5 або 10 років. Майбутнє покоління може думати цілком інакше. На жаль, я не можу вплинути на його вибір", — підкреслив Раковський.

О. Бердник виступить в Чикаґо

Чикаґо. — В суботу, 28-го жовтня ц.р., старанням УАКРади відбудеться тут доповідь письменника-мислителя Олеся Бердника на тему: „Голгота України і її воскресіння" о год. 4-ій в домі ОДУМ, при 2116 Чикаго аве. захід.

О. Бердник є одним з ініціяторів створення Української Гельсінкської Спілки в Україні і часто висловлював думки, що не подобалися владі й тому двічі був арештований й засуджений. В ширшім інтерв'ю О. Бердник подав свої думки як українці в діяспорі можуть підсилити Народний Рух України за Перебудову. Він сказав: „Ми маємо утворити єдиний духовний організм, стати першою в світі духовою державою. І показати таким чином, шлях для братерських народів. Якщо ми створимо монолітний організм нації, хто тоді нам буде страшний? Жодні випадковості не страхатимуть мільйони рідних душ, об'єднаних у Полум'яну Січ Серця.

Маємо право закликати водієм до себе Христа, бо не поневолювали інші народи ми, не кривдили, мріяли про волю і радість для всіх народів, для всього сущого".

В АМЕРИЦІ

В КАЛІФОРНІЇ РОБЛЯТЬСЯ нові заходи в боротьбі з занечищенням довкілля, що є вислідом співпраці політиків із охоронцями середовища. Нові обмеження стосуються в першу чергу хемікалій, які застосовували у сільському господарстві (особливо пестицидів, і гербіцидів, які викликають ракові захворювання), отруйних газів та інших речовин, якими промислові підприємства занечищують повітря та воду. Плянується цілковите обмеження виливу нафти до океану в процесі її добування. Стейтовий фонд виділив 500 міл. дол. для очищення прибережних вод океану.

В СЕНАТІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ боротьба між демократами і республіканцями за зменшення податків з прибутків. За останньою пропозицією сенатора Дейвида Борена, демократа з Оклагоми, пропонується знижка не тільки індивідуальних податків але й корпораційних, як також дрібних бизнесів. За передбаченням демократів, зменшення податків з прибутків принесе збільшення капіталовкладів, поширення підприємств, що викличе велику потребу працівників, отже й зменшить безробіття.

ЗА ДАНИМИ ФЕДЕРАЛЬНОЇ комісії комунікації зростає час, який американці витрачають на телефонування. Порівняно з 1980 роком у 1987 році, час який американці „протелефонували" збільшився на 24 відсотки (від 3.017 до 3.754 трільйонів хвилин), при чому населення за цей період часу зросло тільки на 8 відсотків. Це явище спостерігається не тільки тому, що сьогодні телефоном можна користуватися майже всюди — в кожній кімнаті, автомобілях, літаках, але й тому, що за посередництвом телефону полагоджуються як повсякденні, так і бизнесові справи.

У СВІТІ

ЩОБИ БУТИ ГОТОВИМИ з обороною проти сподіваної критики тільки що прибулих до Маямі залишків панамських ребеліянтів з недавньої невдалої спроби військового перевороту проти генерала Мануеля Антонія Норієґи, Пентаґон намагається представити провідників перевороту, як безнадійно розсварених коли прийшлося рішати про долю затриманого Норієґи. Офіційні чинники Конґресу, перепитуючи прибулих ребеліянтів, довідалися, що повстанцям було обіцяно багато більше конкретної військової допомоги, як до цього признається Уряд президента Джорджа Буша. Капітан Хавіє Лікона, найвищий ранґою офіцер з уцілілих, сказав, що йому було відомо від провідників перевороту про обіцяну допомогу американського війська, зокрема гелікоптерів, які мали кружляти понад панамськими летовищами та не допустити до швидкої допомоги для затриманого ген. Норієґи та його прибічників.

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОЇ АФРИКИ Ф.В. де Клерк повідомив, що звільнить з тюрми Валтера Сісулу та інших провідників забороненого Африканського національного конґресу, але серед них не було Нелсона Мандели. Зроблено цей жест, як сказав сам Ф.В. де Клерк, з вірою, що це буде „додатнім чинником до існуючого бажання взаємного замирення". Згаданий В. Сосулу перед своїм арештом у 1963 році був головним політичним стратегом у протиапартеідному русі спротиву негрів Південної Африки, як також головним його промотором. Серед уцілілих негритянських провідників того покоління в Південній Африці тільки М. Мандела має більший престиж.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ Китаю ухвалила та подала до загального відома, що генеральний секретар Джіанґ Джумін служитиме „ядром" третьої ґенерації комуністичних китайських провідників, а тим самим і спадкоємцем Денґ Шіяопінґа. Одначе китайські офіційні чинники майже поголовно коментують, що все може змінитися зі смертю Д. Шіяопінґа бо сам Джіанґ Джумін не має великої політичної сили ані попертя серед військових кіл армії Китаю.

ЩОБИ ПОНОВИТИ СПРОБИ замирення на Близькому Сході секретар Державного департаменту Джеймс Бейкер старається влаштувати зустріч міністрів закордонних справ Єгипту та Ізраїля, щоби підготовити ґрунт для переговорів між Ізраїлем і палестинцями. Ця ініціятива Дж. Бейкера спричинена відкиненням Ізраїлем останніх пропозицій Єгипту щоби такі переговори започаткувати в Каїрі. Багато аналітиків і дипломатів дійшли до висновку, що підхід до цієї справи зі сторони Уряду президента Джорджа Буша за останніх вісім місяців не дає багато надій на успіх.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашинґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Мадярщина прощається з комунізмом

Придивляючись розвиткові подій у Польщі і Мадярщині, двох сателітніх комуністичних країн із найбільшим гоном у сторону демократії, вражає цілком інший шлях, що його вибрала кожна з цих країн: у Польщі боротьбу проти комуністичного режиму і проти Москви повела робітнича організація ,,Солідарности", яка здобула собі авторитет в усьому рідному суспільстві, керувала страйковим рухом і демонстраціями і врешті примусила Компартію до переговорів та до згоди на створення першого у комуністичному бльоці Варшавського пакту уряду під некомуністичним прем'єром, та ще й практикуючим католиком. На Мадярщині відворот від ,,органічного марксизму" й від Москви не почався ззовні компартії, тільки з її середини. У самій мадярській Компартії почався процес, що його, мабуть, спровокувала сама Москва масакрою танків, висланих на здавлення революції у 1956 році. Треба було чекати 32 роки на той бумеранґ, але здійснилася істина, що ,,млин Господній меле помалу, але безупинно і певно". У минулому році ніхто інший, тільки Комуністична партія Мадярщини домоглася реґабілітації Москвою повішеного большевиками Імре Надя, якого тепер похоронили не як зрадника, а як національного героя. І коли в минулому тижні відбувся у Будапешті надзвичайний конґрес панівної і все ще монопольної Компартії з участю 1,256 делеґатів, то в одному всі ті делеґати були однозгідні: що Імре Надь, лідер революції у 1956 році, комуніст, був національним героєм, який за свободу рідного краю згинув мученицькою смертю.

Сама організація цього партійного конґресу далеко відбігала від традиції, якої трималися дотепер усі Компартії у світі: не запрошено на цей конґрес ні одного комуністичного чужинецького лідера, не запрошено й нікого з Москви. На Мадярщині вже від довшого часу не було одного диктатора в особі генерального секретаря. Хоч формально існував той пост — у практиці панувала колективна партійницька система проводу. Був президент країни, прем'єр і його заступники, не було партійної диктатури. І тому на цьому конґресі були різні погляди на різні справи, але величезною більшістю прийнято першу переломову в комуністичному світі історичну постанову: відкинено надалі назву ,,Комуністична" партія та прийнято назву ,,Соціялістична". Соціялізм у Москві утотожнюється з марксизмом, так само, як і совєтську конституцію називається ,,найбільш демократичною". Мадярські комуністи, які в минулу суботу перейменували себе на соціялістів, підкреслили в даній резолюції, що вони є ,,лівими", але не інтеґральними марксистами. Щоб була не тільки Богові свічка, але й чортові огарок, то окремою резолюцією заявлено потребу тіснішої співпраці з Компартією СССР, як теж підкреслено, що Соціялістична партія Мадярщини ,,відкидає капіталізм". Але водночас сказано, що інтерес Мадярщини вимагає тісніших контактів із західнім світом та його економікою. Перейменувавши партію на Соціялістичну — послідовно скасовано пост генерального секретаря партії, як упривілейованої особи в державному апараті.

,,Ню Йорк Таймс", реферуючи докладно хід цього партійного конґресу в кількох числах з кінця минулого тижня, в минулу неділю й понеділок навів багато прізвищ і різні подробиці. Вони нам нецікаві і для суті справи маловажні. Цікаве й важливе теж, що у травні наступного року мають відбутися на Мадярщині парляментарні вибори з допущенням кандидатів різних ідеологічних поглядів. Не є виключене — здогадується кореспондент ,,Ню Йорк Таймсу" з Будапешту Генрі Камм у числі з минулого понеділка 9-го жовтня ц. р., що Янош Кадар, який був 32 роки генсеком Компартії Мадярщини й перестав ним бути в минулому році, зорганізує ,,нову" комуністичну партію, бо він голосував проти замінення цієї назви на ,,соціялістичну". Коли б таке сталося, то це була б радше комічна, як поважна подія, бо комунізм скрізь тріщить. Але і в Америці існує Комуністична леґальна партія, про яку ніхто нічого не знає. За всіма даними — в травні наступного року перейдуть до мадярського парляменту люди, які не тільки з комунізмом, але й лівим соціялізмом не мають нічого спільного і якщо навіть формально будуть називатися соціялістами, то це буде соціялізм Симона Петлюри, Ісаака Мазепи, Миколи Ковалевського, Володимира Старосольського чи Лева Ганкевича — гуманістів і стовідсоткових демократів.

У 44-ті роковини існування комунізму на Мадярщині — ця країна, що її патроном є святий Степан, опинилася на роздоріжжі. Відкидаючи західній ,,капіталізм", відкидає і марксизм та цурається назви комуністів. Разом із Польщею залишається ще у військово-політичному союзі Варшавського пакту під кермою Москви, але орієнтується на Вашинґтон. Дивні дива діються на наших очах!

Н. Осока

СОВЄТСЬКІ ЕКОНОМІСТИ ЗАНЕПОКОЄНІ

Черги, інфляцію, зростання цін — ці кризові явища відчуває на собі кожний совєтський громадянин. У пресі часто наголошується, що перебудова принесла не ті результати, яких від неї сподівалися. Замість бажаного добробуту в крамницях порожні полиці. Товари, які привозять до крамниць, розкуповуються негайно. Скрізь черги, мило продають за талонами лише пенсіонерам — решта населення мусить роздобути його невідомо де і як; немає прального порошку; бюстгалтери продають тільки новоодруженим, якщо вони мають спеціяльну довідку з Палацу одружень; у м'ясарнях лежать тільки вуджені волові ребра або тоненьке пожовтіле сало.

Доктор економічних наук, депутат Верховної Ради СССР Володимир Тіхонов, відповідаючи кореспондентові журналу ,,Оґоньок", сказав:

,,Я певний, що зміни об'єктивно наспіли і уникнути їх неможливо. Але поки це стане реальністю, нас чекає дуже тривалий, дуже болючий період, протягом якого можуть статися всілякі несподіванки. В тому числі й голод, і соціяльні катаклізми, які можуть привести до відродження жорстоко-авторитарного, диктаторського політичного режиму. Правий ухил, диктатура, можуть повернутися в результаті бунтів, про що вже не раз попереджав Юрій Черниченко.

Всього цього можна уникнути, але уряд повинен бути більш рішучим, послідовним у реформах. І треба припинити загравання: з одного боку хочеться демократії, з другого — бояться надмірного розширення її. Постійно повертаються й апелюють до консервантивних кіл суспільства. Непослідовність — найогидніше явище в революційному процесі. Урядові здається, що він розумно лавірує, але наслідки цього лавірування можуть бути жахливими".

Не викликає сумніву, що під ,,консервативними колами" академік розуміє КПСС.

У статті ,,Життя без ілюзій", надрукованій в журналі ,,Оґоньок" ч. 36 за 1989 рік, наведено розмову з академіком В. Тіхоновим, під час якої він сказав:

,,Ми пропонуємо повернути землю у всенародний здобуток і передати у володіння тим, хто її обробляє. І вже цим економічну відповідальність за результати перекласти не на державний апарат, який є матеріяльно безвідповідальним, а безпосередньо на тих, хто володіє землею і працює на ній. Володар не власник, та володіння сильне тим, що його економічним наслідком є власність на вироблену продукцію і прибутки — на те, чим сьогодні монопольно володіє держава. Кожен землероб отримує необмежене право вирощувати те, що вважає за потрібне і продавати вирощене, кому хоче; може віддати землю в оренду. Його обов'язок — реґулярно виплачувати власникові плату за володіння землею. Фальшиве гасло безплатности треба відмітити. Як і ще один запис — про безстроковість. Двозначне визначення — без встановлення строку дає змогу відібрати землю в будь-який момент. Ми пропонуємо повернути старий термін ,вічне володіння.' Для людей вічність — це життя, отже і володіння до кінця життя, з правом передачі спадкоємцям".

Далі В. Тіхонов пояснює, чому саме благополучні колгоспники, герої соціялістичної праці, виступають проти приватної власности на землю. Адже колгоспна система їх живить. Героїв соцпраці хвалять газети, вони отримують великі гроші, їх забезпечують новими комбайнами і запасними частинами так, як нікого іншого. Цього може досягнути кожен, але система переконує всіх ,,не висовуватись". Героїв соцпраці не так багато, бо більше, ніж одного на область існуюча система не витримає.

Оскільки свого часу в колгоспах об'єднали землю, відібрану насильно і без відшкодування, то тепер треба дозволити кожному селянинові вийти з колгоспу разом із належною йому землею. Щоб він міг стати індивідуальним господарем, або, при бажанні, домовитися з сусідами і створити кооперативу.

,,Сімдесят років створювали безглузду систему, забивали в неї всі цвяхи, загвинчували всі шурупи, — пояснює Тіхонов, — а тепер хочемо чуда. Та перше, що ми отримаємо від цієї системи, — це розвалини, на яких доведеться будувати нове. Перехідний період забере 25 років, не менше, — від моменту початку реальної реконструкції системи. А ми ще й не починали, навіть не підійшли до початку".

Академік пояснює, що в найближчі три роки ніяких значних покращань не буде. Але не треба з народом хитрувати, вихляти. Треба сказати правду і зробити все, щоб у перший період, на етапі початкового накопичення капіталу нової системи, чимось підтримати населення. Тіхонов погоджується з іншим ведучим економістом Н. Шмельовим, який пропонує, оскільки корінна перебудова обов'язково погіршить і без того кепський стан ринку, на два-три роки сконцентрувати всі ресурси, щоб трохи компенсувати ринок за рахунок імпорту. Цього вимагає безвихідна ситуація. Одночасно треба шукати й інші джерела. ,,Учімося жити без ілюзій", — сказав академік Тіхонов.

Напередодні чотирирічча ґорбачовської ери кореспондент американського тижневика ,,Нюзвік" розмовляв з керівником секції економіки Академії наук СССР Абелем Аґанбеґяном.

,,Ми маємо труднощі в усіх напрямках, — сказав Аґанбеґян, — але найбільша проблема — дефіцит. Він нестримно зростає і досяг небезпечних розмірів. У 1989 році дефіцит державного бюджету досягне 100 біл. карбованців (160 біл. дол.).

На думку Аґанбеґяна, причиною цьому є те, що

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Роман Барановський

КОНВЕНЦІЯ УАКРАДИ — ПІД КЛИЧЕМ ,,ЗВ'ЯЗОК З УКРАЇНОЮ"

Проголошена Конвенція Української Американської Координаційної Ради, що відбудеться 20-го-22-го жовтня ц. р., у Філядельфії, Па., в готелі Адамс Марк, збігається із незвичайними подіями, які під цю пору проходять в Україні.

Засоби масової інформації майже кожного дня подають нові ревеляційні вісті, що їх ми жадібно ловимо і сприймаємо з найбільшим одушевленням, а слідкуючи із запертим віддихом на телевізорі за масовими демонстраціями в більших містах України в обороні людських, національних та релігійних прав, перше всенародне зібрання Народного руху України за Перебудову в Києві, майже двітисячну демонстрацію у Львові за леґалізацію Української Католицької Церкви, хвилюємося та глибоко переживаємо ці світлі моменти та рівночасно подивляємо відвагу демонстрантів, які, не зважаючи на всякі перешкоди, шикани а то й репресії з боку міліціянтів, безстрашно домагаються справедливости та Богом даних людині і народові прав.

У світлі цих подій наші очі більш ніж будь-коли звернені в сторону батьківщини, а кожна акція в діяспорі мусить проходити під гаслом наведеним в заголовку цієї статті. Тож самозрозуміло, що і цьогорічна Конвенція УАКРади, яка зв'язок з Україною поставила на першому місці, проходитиме під цим аспектом. А тому, що цього року відзначаємо 175-річчя з дня народження Великого Кобзаря Тараса Шевченка, Конвенція присвячена теж і цим світлим роковинам.

Тематично подібні доповіді виголосять: колишній політв'язень, один із наших найбільших поетів, мислитель, який у своїй книжці ,,Економічні монологи", скритикував марксизм і 20 років раніше вказав на необхідні зміни, які тепер намагаються увести, за що був засуджений на довгі роки тюрми і заслання, тепер голова ЗП УГС, Микола Руденко та недавно прибулий з України, який відвідує Америку, теж довголітній політв'язень, поет і композитор, член Виконавчого комітету УГС, член Координаційної Ради Народного Руху України за Перебудову, член Культурологічного клюбу, учасник з'їзду НРУП, що відбувся недавно в Києві, Микола Горбаль. Був теж запрошений голова ,,Руху" Київської области і депутат Верховної Ради СССР Володимир Яворівський, що його запросили до Америки сенатор Бил Бредлі і конґресмен Дж. Фльоріо та стейтовий Ратґерський університет Ню Джерзі. Яворівський був дуже радий із запрошення на Конвенцію і дуже жалкував, що не може взяти участи, бо мусить до 20-го повернутися.

На Конвенцію запрошені наші оба Митрополити, Преосвященніший Стефан Сулик і Блаженніший Мстислав та ряд визначних особистостей. У Конвенції візьме участь також президент СКВУ мґр Юрій Шимко.

Д-р Дж. Мейс, голова Конґресової комісії, яка досліджує причини і наслідки голоду в Україні 1932-33 роках поінформує про її діяльність. Крім того виступлять з доповідями д-р Ярослав Березовський по-англійськи і голова Українського Братського Союзу Іван Олексин — українською мовою.

Конвенція УАКРади, як другої централі українців в ЗСА, буде напевно в центрі уваги і предметом великого зацікавлення нашої спільноти, зокрема цієї частини, що стоїть на демократичних принципах. Це тим більше, що українська громада в ЗСА має багато важливих проблем, які вимагають поважного розгляду і полагодження. З одного боку події в Україні зобов'язують нас дати всяку можливу допомогу нашим рідним у їх боротьбі, і з другого, оборона і відповідна акція перед нагінкою різних ворожих груп у пошукуванні здогадних ,,воєнних злочинців", знеславлювання доброго імени українців тощо вимагають від нас повної мобілізації наших національних сил, бо тільки співпраця і зусилля всіх нас, можуть дати відсіч тим, які хочуть і намагаються знеславити нашу національну честь і знищити добре ім'я українців в діяспорі.

Конвенція має не тільки заслухати звітів Екзекутиви із діяльности, вибрати новий провід, але передусім дати відповідь на цілий ряд настирливих питань, які турбують громаду. Від цього як поставиться українська громада до задумів УАК Ради, залежатиме у великій мірі не лише доля цієї централі, але й доля усієї нашої спільноти в діяспорі, зокрема в ЗСА.

Хоч усім нам, розкиненим по різних континентах, просвічує один ідеал: вільна Україна з вільними громадянами та народоправним демократичним устроєм, існують, на превеликий жаль, деякі розбіжності відносно способів допомоги Україні, з великої шкодою для нашої справи. Щоб допомогти поневоленій Україні, треба в єдності працювати для зміцнення нашої етнічної групи.

Дуже важливою справою є втримування відповідних зв'язків з Україною і добра поінформованість про її всебічний стан. Треба стежити за подіями і процесами, які там проходять, бо без того ми раніше чи пізніше станемо групою, відірваною від дійсности і материка.

Одним із найбільш важливих завдань українців у вільному світі є переконувати державні чинники нашого поселення і також інші етнічні групи американського суспільства, що справа свободи України й інших поневолених націй, це універсальна проблема людської свободи взагалі.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує Лев Яцкевич

Золота осінь нашого життя — її світла і тіні

Людина — це вийняткове створіння, наділене творцем здатністю творення та мрії. Перша здатність лягла в основу нашої цивілізації, а друга в основу нашої культури. Паростками цієї культури вважаються теж міти та леґенди, а між ними, міт про ,,елексір життя" та леґенда про ,,криницю молодости". Та, не зважаючи на невпинне шукання за цією ,,криницею" багатьома людьми, її досі, не вдалося найти. Не краще повелося й альхемікам з ,,еліксіром вічного життя".

Якщо говорити про частинний успіх, то таким успіхом можуть щойно похвалитися біомедичні науки, яким вдалося в цьому сторіччі продовжити тривалість людини (,,life expectancy") на приблизно 30 років. Хоч, як влучно зауважує д-р Джером Еворм, медичний професор Гарварського університету, у своїй нещодавно опублікованій антології ,,Наша старіюча суспільність", що кредит за продовження сподіваного віку життя належиться, не тільки біомедичним наукам, але може навіть, у більшій мірі, цивілізаційним поліпшенням (головно санітарним) та піднесенню рівня життя середньої людини в останнім сторіччі, на жаль, прибавлений вік життя продовжує не нашу юність, але нашу старість, сповнену, у багатьох випадках, цілого ряду старечих недуг, таких, як: слабоумство, артрит, склероза, остепороза, цукриця, недуги Альцгаймера, притуплення слуху тощо.

Поява цих старечих недоліків зростає з віком людини та створює часто необхідність її переходу до старечого лікувального дому (,,nursing home") перебування у якому, не приходиться легко, ні недужому (ій) ні родині, ні державі, згідно бо із статистикою ,,Медикер" витрачає на утримання цих домів 25 мільйонів дол. річно.

Поряд із збільшенням числа ,,сеньйорів", збільшає теж кількість старечих слабостей, які здебільша, не ведуть до смерти, але до хронічних недуг та хронічних терпінь, що ними сповнене продовжене тривання золотої осені життя сучасної людини. Цей продовжений вік життя, у ЗСА дорівнюється тепер 75-ох рокам (дещо менше для чоловіків).

І подумати тільки, що ще у минулому сторіччі люди вмирали далеко швидше і наперед смерть забрала матерів та малих дітей, а за ними ішли їхні чоловіки, здебільшого підкошені пошесними недугами, ще перед досягненням середнього віку життя. В той час найбільшим пострахом людства була туберкульоза.

Після зламання хребта туберкульозі (з поступом бактеріології), з'явився, у 1930 роках, новий нещадний вбивник людства — коронарні недолади серця, зумовлені обниженням фізичної активности людей (масовим переходом з рільництва до промислу), надмірним споживанням, звіринних товщів і цукру й алькоголю та курінням.

За коронарними недоладами серця крокує новий таємний вбивник — пістряк. І тут щойно вийшла на яву драматична роля, що її зіграла модерна медицина, фармакологія та технологія у зменшенні смертности та у продовженні сподіваного віку життя шляхом: контролі тиску крови, обмеження їжі, багатої на холестероль, збільшення фізичної активности людей, стимулювання ходи серця, підсилювачами устаткованими атомними батеріями (,,cardiac pacemakers"), стосування антибіотиків чи інших чудесних ліків та не менш чудесних технічних улаштувань для контролі діягнози старечих недуг.

Старіння — це один, з нерозв'язаних досі містерій біомедичного знання, з багатьома гіпотезами. Одна з них, пов'язує старіння із запрограмуванням наших ґенів, друга із зужиттям людського організму, третя з дією вільних радикалів (продукту метаболізму), які призводять до знищення тканин життя. Чи наша наука виелімінує колись старіння? На це питання не маємо досі відповіді. Але деякі футорологи вірять, що старіння можна буде у найближчому тисячорічці виелемінувати, себто зробити людину безсмертною, шляхом заміни наших природних геній — синтентичними. І тут доходимо до філософічного питання безсмертности.

Д-р Леон Касс, автор книжки ,,До більш природного знання", вважає, що мрії людей про безсмертність йдуть, не тільки у розріз із законами природи, але теж із суттю самого життя. На його думку, суть життя становить саме смерть, що робить кожного з нас справжньою людиною, яка може віддати своє життя за кожну добру справу, не тільки на полі бою але й у багатьох інших випадках, в яких людина має змогу піднестися поверх свого прив'язання до уцілління, чи вживаючи втертої фрази, поверх свого інстинкту життя. Для підтвердження своєї тези автор посилається на грецький богів, знуджених безділлям на Олімпі, які із заздрістю обстежують смертних людей, які довершують геройських подвигів, коштом своїх м'язів і крови. Він згадує теж про Одиссея, який відкидає оферту безсмертности закоханої в ньому німфи Каліпсо, якщо він залишиться жити з нею на її райському острові Оґиґії.

Одиссей, мотивуючи свою відмову безсмертности, згадує про те, що він пройшов на землі крізь багато небезпек та уцілів лише завдяки трьом людським властивостям: шляхетності, податливості на зранення та смертності... Безсмертність, це на його думку стан духового забуття чи непам'яті, який не різниться ні в чому від самої смерти!

Микола Степаненко

,,ВСЕОБІЙМАЮЧЕ ОКО УКРАЇНИ"

(До 150-ліття з дня народження Івана Нечуя-Левицького)

II.

Від 1885 року — часу своєї дещо вимушеної емеритури — і до 15-го квітня 1918 року жив у Києві.

У 1885 році в Києві таки відбулася й пам'ятна зустріч з ним Івана Франка, що у згадуваній уже статті писав про нього так: ,,Читаючи його оповідання, подивляючи широкий розмах його руки, широкі контури його малюнків, я уявляв собі автора сильним, огрядним мужчиною, повним життєвої сили і енерґії. Тимчасом я побачив невеличкого, сухорлявого, слабосилого чоловіка, що говорив теплим і щирим, але слабеньким голосом..., ходив помаленьку дрібними кроками і взагалі робив враження пташини, вродженої в клітці і привиклої жити в клітці, так що пустіть її на вольне повітря, то вона пофуркає, пофуркає і назад повернеться до своєї клітки".

Іван Нечуй-Левицький дожив, як знаємо, до досить похилого віку: тільки сім місяців не дожив до своєї вісімдесятки. Про останні роки його життя розповідають як про життя самотньої, замкнутої в собі, людини. Зрештою, для Києва це були роки воєнної розрухи, революційних переворотів, частої зміни влади, постійних злигоднів і нестач, втечі до заміжніших околиць і у свій особистий світ.

Визначний літературознавець Олександер Білецький пише про київський період життя Івана Нечуя-Левицького так: ,,Розповідають, що, живучи в Києві, він протягом 33 років виходив на прогулянку по Хрещатику завжди однією й тією дорогою, в точно визначений час і тільки до певного місця. Боячись застудитись, навіть улітку, він виходив із зонтиком на випадок вітру". Їсти й пити І. С. Левицький міг тільки дома за стрілкою годинника, 'щоб не пошкодити здоров'ю'. Новорічні візити починав ще за тиждень до нового року, також на випадок поганої погоди' першого січня. Газети й журнали він нібито читав через кілька тижнів або й місяців після їх виходу... Лягав спати рівно о 10 годині, ніколи й ні для чого не робив винятків. Навіть на своєму 35-літньому ювілеї не згодився посидіти довше і пішов додому, 'бо мусив лягати спати рівно о 10-ій", саме під час привітальних промов, читання адрес і телеграм'.

Дуже вимовним стосовно відношення Івана Нечуя-Левицького до ювілейного пустомельства й лицемірства є його, здається, останній лист з 1917 року до невідомого адресата, в якому читаємо таке: ,,...Все думав, чи послухатися Вашої (та й не тільки Вашої, бо і ще дехто мову заводить про те) просьби, і таки надумав: ні, не треба справляти той ювілей. Ось я вже бачу уявки, як то воно буде на ньому: забере голос чубатий (знаєте, певно, чию кривду душу на мислі маю) та й піллє, та й піллє солоденьку та рідкеньку цукровицю. А дума в нього зовсім не про те буде, звісно. А я слухати буду та й думати: 'Чи ж то так ти направду, любку, мислиш?' А тоді маю дякувати та впевняти, що мовляв, прибільшувано мою заслугу і все таке інше. Чи ж то велика радість?

А коли вже конче треба щось про мене говорити, то десь небавки, певно, буде нагода: чую, що знудився в мені цвинтар. І вже загодя бачу, як це воно буде: отак якоїсь днини вранці не встану, поприходять люди і скажуть: 'Йому удар приключився'. Та й повезуть у сльоту осінню. Будуть іти люди та нишком лаяти, що через мене мусять по тій сльоті чимчикувати. А проте на цвинтарі такого набалакають — куди там! Опісля ж статтю напишуть, що от, мовляв, небіжчик таки добре смішив читателів своєю бабою Палажкою.

Ну, а по всьому на Байковім чи якім там цвинтарі на пам'ятнику букви позітруться і зостанеться лиш якийсь ,,ський" та й усе.

Отож, кінчаючи це послання, кажу: не треба, серденько, того юбілею, хай йому!"

Чи не найліпшу характеристику справжнього Івана Нечуя-Левицького, цього, за словами Івана Франка ,,великого артиста зору", ,,колосального всеобіймаючого ока України", дав Олександер Білецький. Він писав, що за зовнішніми декляраціями ми лиш зрідка бачимо справжнього Нечуя-Левицького — художника, пристрасно закоханого в красу, болісно сприймаючого всякі образи, що їх завдає красі пошлість життя і насильство людей над людьми, — письменника, — обдарованого живою уявою, з якою йому важко часом упоратися, не борця, а спостерігача, але спостерігача не пасивного, не холодного, а такого, що співчутливо переживає горе всіх тих 'бідних і беззахисних', 'пропащих', ,,живцем похованих", до яких особливо часто й любовно він звертається в своїй творчості".

Ми вже згадували про те надзвичайне враження, яке справив на молодого Нечуя-Левицького ,,Кобзар" Тараса Шевченка. Ще будучи в першій клясі духовної семінарії, в 1858 році, він разом із своєю сестрою не тільки перечитав, а й вивчив напам'ять поему ,,Причинна". Вступивши до Київської духовної академії, колишнього славетного Києво-Могилянського колеґіюму, в 1861 році, в році знесення кріпацтва й невіджалуваної та передчасної смерти Тараса Шевченка, Іван Нечуй-Левицький разом з іншим українським патріотичним студенством пережив недовготривале національно-культурне пожвавлення й

(Закінчення на стор. 3)

У ВІВТОРОК, 10—ГО ЖОВТНЯ ц.р., у сосновому лісі біля Форкд Рівер, Н.Дж., розбився гелікоптер. Загинуло п'ять осіб, серед яких були три директори касино Роналда Дж. Трампа в Атлантик Ситі, Федеральне летунське управління почало розслідування причин цієї катастрофи. Зворушений трагічною смертю трьох своїх директорів, Р. Трамп сказав: „Це були надзвичайні молоді люди на початку свого життєвого шляху".

„Всеобіймаюче..."

(Закінчення зі стор. 2)

зацікавлення питаннями відрубности українського національного характеру в його протиставленні до москвинів-великоросів. Тоді ж він передплачував і перший український журнал „Основу", належав до молодечих гуртків та мріяв про початок літературної діяльности й про співробітництво з цим журналом. Крім Шевченка, незабутнє враження на Івана Нечуя-Левицького зробили також і твори Миколи Гоголя, зокрема його роман „Тарас Бульба". Зовсім певно, що літературно-естетичні погляди й уподобання Нечуя-Левицького формувалися під впливом цих двох геніяльних письменників і мислителів, як також під впливом писань Миколи Костомарова й пізніше — Пантелеймона Куліша, з яким він особисто познайомився у Варшаві в 1867 році. Свого часу совєтські літературознавці-соціологи знаходили в творчості Нечуя-Левицького, зокрема в його публіцистичних статтях і критичних розвідках та в повісті „Чорні хмари", „ліберально-буржуазні, націоналістичні тенденції". Поза всяким сумнівом, світогляд Івана Нечуя-Левицького мав усі ознаки здорового українського патріотизму, що в очах усяких дореволюційних „обрусителів" і їхніх комуністичних спадкоємців був і залишається сепаратизмом і націоналізмом.

Літературна діяльність Івана Нечуя-Левицького розпочалася щойно в 1865 році. Вона стала надбанням українських читачів тільки завдяки старанням галицьких культурних діячів і їхніх пресових органів, які в безпросвітні роки валуєвщини й емських заборон любовно зберігали, розвивали й пропагували нашу мову й красне письменство та всебічно допомагали письменникам-наддніпрянцям. Також і більшість творів Нечуя-Левицького було надруковано у львівських журналах та часописах. Найліпші з них побачили світ у другій половині 60-их і у 80-их роках. На ці ж роки припадає й найвищий розквіт літературного таланту Нечуя-Левицького. Якраз тоді були надруковані такі його твори: повість „Дві московки" (1866), оповідання „Не можна бабі Парасці вдержатись на селі" (1872) й „Благословіть бабі Палажці скоропостижно вмерти" (1874), повісті „Микола Джеря" (1876) і „Кайдашева сім'я" (1878), повість-хроніка „Старосвітські батюшки та матушки" (1884), роман про національний гніт царизму в Україні і виріст „нового чоловіка" — „Чорні хмари" (1871), повість „Над Чорним морем" (1888-1889), комедія „На кожум'яках" (1875), історична драма „В диму та в полум'ї" (80-ті роки), казка „Запорожці" (1873), „Маруся Богуславка" (1875); високо емоційні нариси-рецензії про славетних українських акторів — „З Кишинева" (1885, про світову й українську музику — „В концерті" (1887), та актуальні й дотепер літературно-критичні есеї „Українство на літературних позвах з Московщиною" (1891), та „Сьогочасне літературне прямування" з твердженнями про відрубність українського літературного процесу й з вимогами відмежовуватись від російської літератури.

Молодші сучасники Івана Нечуя-Левицького — Михайло Коцюбинський і Панас Мирний вважали його своїм літературним учителем. Панас Мирний, наприклад, так писав про враження від перших двох творів Нечуя-Левицького — „Дві московки" і „Рибалка Панас Круть": „Наче хто бризнув цілючою водою на моє серце і замінив болячі виразки, що в ньому нили. Наче ясне сонце, роздерши чорні хмари, випрснуло на волю і залило увесь світ своїм яскравим сяйвом, освічуючи непримітну серед людського життя стежечку і вказуючи мені на неї, як на той шлях, яким треба простувати, щоб знайти задля себе і втіху, і корисну роботу".

Герой роману „Хмари", „нова людина", Павло Радюк, що до певної міри був і виразником поглядів автора, бачив у своїх мріях такий образ майбутньої України, якій цей „великий артист зору" і це „всеобіймаюче око України", — Іван Нечуй-Левицький — віддав свої великі дарування і свою невпинну й натхненну працю: „Вона вставала вся перед ним, гарна, як рай, чудова, як дівчина першої пори своєї краси, вся засаджена садками, виноградом, лісами, вся облита ріками й каналами, з багатими городами й селами. Україна вставала перед ним з своїм гордим, поетичним і добрим народом... без усякого ярма, на шиї, з своєю мовою в літературі, зі своєю наукою й поезією... Як той чудовий сон, бачив він також Україну".

Додамо від себе: цього могутнього п'ятидесятимільйонівголового орла, готового до злету у високості людського духа й поступу, добра і Божої справедливости!

НА СВІЖУ
МОГИЛУ
МОЄЇ
ДОРОГОЇ,
НЕВІДЖАЛУВАНОЇ
СЕСТРИ

бл. п.

ЄЛИСАВЕТИ МУСІЙ,

яка упокоїлася 1-го жовтня 1989 р.
складаю на нев'янучий вінок
50.00 дол. на ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ".
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!
Сестра КЛАВДІЯ з мужем ІВАНОМ ГОШ

ПОДЯКА

Моя подяка всім тим, що жертвували на громадські цілі в пам'ять моєї Дорогої МАМИ

СВ. П.

Ярослави Зінкевич-Кушнір,

була поміщена в „Свободі" 30-го серпня 1989 р.
Наспіли від тоді ДОДАТКОВІ пожертви:

На ПІКЛУВАЛЬНИЙ ДІМ СВ. ДИМИТРІЯ, Торонто
Інж. Мирон Барановський $100.00

На УВУ
Дарія Хухра .... $ 50.00
Інж. Юрій Хухра 50.00

На В-во „ГОМІН УКРАЇНИ"
Мґр Галя Утриско .... $ 50.00

На ПАТРІЯРШИЙ ФОНД Т-ва СВ. СОФІЯ
Інж. Станислав Берегулька .... $ 25.00

На СЛУЖБИ БОЖІ
Петруся Мілюх-Гаташіта .... $ 50.00

Разом $325.00

Люба і Роман Тимчуки на Службу Божу і Панахиду, які відбудуться 10-го листопада 1989 р. о год. 8-ій рано, в катедрі Непорочного Зачаття в Філядельфії, Па., ЗСА, в пам'ять Ярослави і проф. Омеляна Кушнірів.
Разом зібрано на громадські цілі $1,140.00

КВІТОСЛАВА М. КУШНІР, дочка

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 22-го грудня 1988 р. відійшов від нас нагло у Вічність
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, СИН І ЗЯТЬ

ОСТАП КВІТКОВСЬКИЙ

Наша щиро-сердечна подяка Блаженнішому Владиці Митрополитові Мстиславові за молитви і співчуття, Всечесним отцям ЧСВВ Константинові і Димитрієві Височанським за уділення св. Тайн Єлеопомазання Покійному в шпиталі, як рівнож за відправи Панахиди, о. пароховi НЗПДМ о. Ігум. Михайлові Стельмахові ЧСВВ за відправлення Служби Божої, похоронного чину, та за тепле слово прощальне, о. Глібові Лончині з Риму за участь у всіх похоронних відправах, та за зворушливе прощальне слово, а Миколі — Данилові — Тарасові і Петрусеві Лісовським за їхнє служіння до Служби Божої.

З глибини душі ми вдячні Вуйкові Мркові Кальбі та його дочці Вірі, які були з нами від хвилини наглого захворіння Остапа та допомагали нам у всьому в тому часі.

Наша найщиріша подяка усім тим, які в цей різдвяний час залишили родини і приїхали здалека, щоб попрощати Остапа і відпровадити Його на Вічний Спочинок, а саме: Зірка Витковицька — Дурр з Вашінґтону, Д. С., Ірина з сином Володимиром Петлюри — Гамілтон, Канада, Тамара і Платон Яровенки — Ґрімзбі, Канада, д-р Роман і Надя Трачі — Рочестер, Н. Й., невідлучні друзі Остапа Ярко Макогон — Михайло Гальчук — Євген Масний — Любомир Тяжкий з Торонто, Канада, які рівнож прибули на відправи в сороковий день,Віра Кальба — Денвер, Кольорадо, Петро Кальба — Чикаґо, Іллиной, Богдан і Оля Кальби — Юрко Кальба — Христина Вербова — Василь Бойко — Андрій Стасів, усі з Торонтом, Канада, д-р Матей і Ганя Гути, Торонто, Канада, Мар'янна Бойчук — Деллас, Тексас, Леся Ласка-Кирнс — Палентайн, Іллиной, Яра Зубальська — Ню Йорк і д-р Уляна Климишин — Мавнт Плезант, Мишиґен.

Наша сердечна подяка родині, приятелям і знайомим: Марії і Олесеві Кальбам, Олі і Михайлові Ласкам, Олі й Орестові Дубам, Квітці й Ігореві Іваницьким, Любі Шаєнко, Оксані Ґудз, д-р Валентині Савчук, Вірі Андрушків, Христині і Любомирові Липецьким, Марії і Богданові Лісовським, Тетяні і Мирославові Мойсюкам, Тамарі і д-рові Романові Петращукам, Лідії Врублевській, Олі Іваницькій, Софії Шумило, які не залишили нас у нашому горі, відвідували нас, допомагали та духово піддержували, а пані Вірі Зубальській за безінтересовне завірення усіх потрібних документів.

Наша щира подяка промовцям: Інж. Степанові Білому на панахиді і тризні, від ОДВУ. На тризні прощали: Надя Маланчук від СФУЖО, Михайло Гальчук від ЗАРЕВО, МУН і УНО, Ірина Лончина від. кол. професорського збору української Вищої школи НЗПДМ, Марія Лісовська від тов. Рідна Школа, Надя Трач від давніх приятелів, Володимир Петлюра від родини Остапа, а Мирослав Кальба від родини Марти. Йому осібна ще дяка за уміле перепровадження тризни.

Наша подяка приятелям, які несли домовину: Е. Левандовському, С. Селенґовському, Б. Лісовському, М. Гальчукові, Е. Масному, Я. Макогоновім а Ярославові Дужому і Яр. Кривому за зорганізування хористів та прегарний спів під час похоронних відправ.

Сердечна подяка СФУЖО, УЗХ, ЗАРЕВО, ОУЖ-Вел. Британія та Об'єднанню Буковинців за поміщення повідомлень про смерть бл. п. Остапа в пресі, а друзям Покійного М. Гальчукові, Я. Макогонові та С. Білому за поміщення згадки в Новому Шляху, Перспектівс, Свободі, Українському Слові і Самостійній Україні.

Щире наше спасибі ВСІМ за слова співчуття, — за квіти: М. Плавюкові, Проводові Українських Націоналістів (ПУН), Організації Державного Відродження України (ОДВУ), СФУЖО, конґр. Д. Гертелеві, І. Малицькій, А. Волкер, Л. Сакс, родинам Витковицьким, д-р Грушкам, д-р Ачо, М. Грушкам, Мойсюкам, Петращукам, М. і К. Ровенчукам, Дж. Денісонові, В. і В. Пайс, С. і Х. Вербовим, Ю. Кальбі, П. і Р. Бютерам, К. Аймс, К. і Т. Лаєн, Вищій школі „Денбі", дирекції бібліотеки у Фрейзер, бібліотеці МекКомб Кавнті, ресторанові Кавенс, Містові Фрейзер, і з родинами: М. Кальбам, д-р С. Я. і З. Кальбам, Б. і О. Кальбам, К. Стасівим, Л. Таращукам, Ю. і М. Бойчукам, О. Тарнавським, Ч. і Т. Козакам, Селенґовським, Д. Едель, М. і Ц. Віхарам, Маркеті іМекЛавд.

Центральним Організаціям за телеграми і листи розради наша щира подяка: СКВУ (Президії і СРСС), СФУЖО (Екзекутиві — фінансовим Комісіям та Гуртковi Прихильниць в Монтреалі), СУА, УЗХ, ОЖ ОЧСУ, ОУПС, ОУК, ІСНО, ОДВУ, Об'єднання Буковинців, ЛУКЖ-Канада, ОУЖ-Вел. Британія, ТУЖ-Вел. Британія, СУФ-Франція, ОУБ-Бельгія, ОУЖ-Німеччина, ОУЖ-Швайцарія, СУА-Австралія, СУА-Арґентина, Відродження-Арґентина,ОУЖ-Венесуеля, Інститут Катехиток-Бразилія, ОУЖ-Бразилія, Міжнародний Рух Матерів-Франція, та місцевим: Управі Св. Покрови і Гуртковi Червона Калина.

Цією дорогою складаємо щиру подяку приятелям і друзям за їхні теплі згадки про Покійного, чим улегшували наш невимовний біль, та нашій громаді, яка так чисельно взяла участь у похоронних відправах, та відпровадила бл. п. Остапа на Вічний Спочинок, як рівнож похоронному заведенню Бугай за взірцеве переведення похорону.

Окрему подяку складаємо нашій дорогій приятельці поетесі Ганні Черінь за понижче подану поезію в пам'ять бл. п. Остапа.

Прощай, прощай, наш незабутній Друже!
Зарано нас залишив Ти, на жаль...
Ми за Тобою затужили дуже,
Замало сліз, щоб вилити печаль.

Лишив Ти пам'ять чесну і правдиву
І все добро, що за життя вчинив.
Орав і сіяв Ти дбайливо ниву,
Але, на жаль, недочекався жнив.

І дві голубки, Мати і Дружина,
Поглянувши у небо голубе,
До серця пригортають Твого сина,
Як часточку безсмертного Тебе.

Прийдуть нові зеленокрилі весни,
І будуть квіти, і дорідний плід...
Твій син зросте, ім'я Твоє почесне
Він гордо передасть із роду в рід.

Слова матусі — в дальну путь печатка:
„Погідний шлях Твоєму кораблю!
В нових світах свого зустрінеш Татка —
Скажи йому, що я його люблю!"

Дружина — МАРТА
Син — АДРІЯН
Мати — МАРІЯ
Теща — СОФІЯ ФЕДИШИН

Наша невимовна дяка: Юркові і Мар'янні Байчукам з Даллас, Тексас за відправи Служби Божої і Панахиди в 40-ий день та ґіркові Червона Калина в Українському Селі за відправу Панахиди в день смерти Остапа.

На СЛУЖБИ БОЖІ зложили:

100 дол. — В. Омецінський і д-р М. Савдик;
20 дол. — О. і О. Дуб,Ґ. і Дж. Мерреллі, А. і К. Рижий, А. А. Тарнавськюй;
15 дол. — д-р і Я. Галицькі, М. і Д. Трешневські;
10 дол. — Віра Кальба, Ґ. і А. Нордстром, Батьківський Комітет НЗПДМ, Д. і В. Ощудляк, Д. Дудра, М. Витягловський, М. і З. Василькевич, П. і Ґ. Стасів, С. і А. Феденко, Б. Кудрик, С. Стасик, О. і В. Мигаль, Ст. Мигаль, Л. Терлецький, М. і Н. Кунинські, М. і Л. Томин, Ст. Филипів, Е. і Х. Мільовскі, Т. і Дж. Зуюс, О. і М. Никифоряк, О. і М. Кальба, Тов. Рідна Школа, А. Яців, Н. Н., Д. і М. Гекстокк. Н. Мілс. М. Зарицька, І. і Г. Гришко;
5 дол. — П. і М. Мішковіч, І. і Б. Левицький, Д. Саковскі;
40 центів — Павлусь і Орест Тарнавські й Адик Квітковський.

На ШКОЛУ НЗПДМ

100 дол. — Р. і Т. Петращук, М. і М. Віхорек;
50 дол. — С. і д-р В. Савчук, Х. і Л. Липецькі, А. і А. Тарнавські;
35 дол. — Й. і Ф. Серадо;
25 дол. — О. і В. Іваницькі, В. і А. Чубатий, М. і О. Ласка, Р. і У. Мазяк, З. Клярк, Ю. і З. Брездень, А. і А. Галів, Б. і М. Дяків;
20 дол. — М. і К. Ковальчук, Л. і Л. Врублевські, Р. і М. Стефанюк, С. Шумил, М. і І. Шумило, А. і Д. Шрубович, М. і М. Цап, А. і І. Марітчак, Ґ. і О. Ґудз, Г. і С. Лескі, Л. Шаєнко, Г. і Р. Соболь;
10 дол. — Ґ. і А. Нордстром, Н. Н., О. і М. Савчук, І. Бодрук, А. Воробкевич, В. і М. Йовянович, С. Стасик, Дж. і Р. Мейз.

На ВИЩУ ШКОЛУ НЗПДМ

400 дол. — Денбі Гайскул;
100 дол. — д-р Ю. і Р. Фіґач;
50 дол. — д-р Я. і Н. Савка, д-р Б. і Н. Заревич, А. і Г. Дебрин, Н. і Б. Петріна, д-р П. і І. Джуль, Ю. і І. Ласка;
30 дол. — Родина Фирл, Р. і О. Омецінські;
25 дол. — В. і С. Гупалівські, С. Дуб, І. і Е. Дадзон, Станиця Пласт в Дітройті, І. і К. Іваницькі, Д. Дудра, І. і Н. Денисенки;
20 дол. — В. Миколенко, д-р Б. і М. Крук, І. і М. Іваницькі, Б. і Р. Тобіянські, Ю. і М. Менко, А. і А. Тарнавські, д-р М. і Х. Юзич, Х. Кунинська, Б. і В. Андрушків, А. і К. Рижий, Г. Шкудор, М. і О. Заревич, І. Лончина, М. і К. Миколенко, О. Ткачук, Ю. і О. Тарнавські, Л. Кохан, М. Кахникевич, В. і Д. Каськів, Т. Когут, М. і Р. Ласк, Р. і Я. Ковч, Д. Коню;
15 дол. — А. Гуґель, Л. Татух, М. Тарнавська, Р. і В. Максимович;
10 дол. — Н. і С. Легета, М. Цісарук, Р. і Г. Та[illegible]ський, Я. і Д. Карпінський, С. Бирн'єр, Я. Кривий, М. і О. Мухній, родина Фріскозі, Дж. і Мейз, М. Кавка, М. Константин, Н. Н., Н. Н., Е. і С. Климишин, О. і В. Захарій, Б. і С. Коссак, О. Гевко, А. Кобилянськюй, М. Зубаль, І. Кучер, Й. і Дж. Брейкфелд, А. Богай, С. Гейзен, Й. Міллер, М. і Я. Федірко, Л. Левак, В. Барнич, Н. Сасик, Я. і Х. Козак, Е. Байко.

На РІДНУ ШКОЛУ

30 дол. — І. і В. Патрика, Р. Недзвецка;
25 дол. — М. і Б. Лісовські, В. і К. Ковальчук, д-р М. і М. Гута;
20 дол. — М. Андрусяк, М. і Ґ. Фінпей, М. і д-р Л. Григорчук, Р. і Л. Блюй;
10 дол. — І. і І. Ляш, Б. і М.Питяк.

На ПЛАСТ

30 дол. — А. і М. Татарський;
25 дол. — Я. і Л. Цісарук;
20 дол. — Р. Тарнавський, Я. і М. Ткачук, І. і С. Король, О. і А. Мацелінські, С. і М. Григорчук;
10 дол. — Л. Китастий.

На СФУЖО

50 дол. — О. Соколик, Л. Ковальська, І. Вжесневська;
25 дол. — Л. Тарнавська, М. Дунець, І. Бриґідер;
20 дол. — Р. і В. Дигдало, К. Починок (Відділ Т-ва ім. О. Теліги, Олдгам, Англія).

На ОДВУ

15 дол. — П. Залуга.

На УКР. СТУДІЇ — ГАРВАРД

25 дол. — Я. і О. Дужий;
10 дол. — О. і М. Климишин.

На КОЛЕҐІЮ СВ. АНДРІЯ

10 дол. — В. Строкон.

На ПАТРІЯРШИЙ ФОНД

30 дол. — В. і Х. Гнатчук;
25 дол. — Д. і Л. Федорко, М. і Н. Кунинський, І. і І. Ляш;
20 дол. — А. і З. Серафин, А. Гривнак;
15 дол. — М. Наконечна.

На СИРОТИНЕЦЬ В БРАЗИЛІЇ

50 дол. — Я. і С. Скрипники.

На „САМОСТІЙНА УКРАЇНА"

30 дол. — Н. і С. Віхар;
25 дол. — М. Попович, С. і І. Білий;
20 дол. — М. Дякун;
10 дол. — Г. Смолій, І. Качмар.

На „УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО"

100 дол. — д-р М. Балтарович, С. і Х. Ачо;
50 дол. — Головна Управа УЗХ;
25 дол. — В. і М. Кавка, В. і О. Папіж;
20 дол. — А. і Н. Іванів, Т. Мойсюк, М. Семеґен;
10 дол. — М. і В. Мушинські, О. Бевцик.

На „НАШЕ ЖИТТЯ"

20 дол. — С. Дроздовська;
15 дол. — В. і П. Колодчин.

На СТИПЕНДІЮ ім. ОСТАПА КВІТКОВСЬКОГО ШКОЛИ НЗПДМ

130 дол. — М. і А. Квітковські;
100 дол. — М. Квітковська;
50 дол. — Б. Маєрс;
40 дол. — Т. і Т. Донато;
25 дол. — Е. і М. Форд, Г. Ґілл, Л. і Н. ДеСанті;
20 дол. — М. Брукс, П. і Б. Мазара;
15 дол. — М. і Ґ. Геммі;
10 дол. — Г. і С. Доланд, Дж. Дейлі, Л. Фіш, Ґ. і Е. Дал;
5 дол. — Л. Бруно і родина Голдвик.

На СТУДІЙНИЙ ФОНД ДЛЯ АДРІЯНА

1,000 дол. — Мирослав, Віра і Петро Кальби;
100 дол. — Богдан Кальба з родиною, А. Стасів з родиною;
50 дол. — Юрко і Надя Цегельські, Аня Цегельська, Богданна Цегельська, Олег і Марійка Кальба, Орест Кальба;
25 дол. — Ігор і Христина Кальба, Дануся Кальба, Стефа Цегельська, Александер і Ґільда Дебрин;
20 дол. — Ліда Таращук з родиною.

Щиро дякуємо усім тим, які безпосередньо переслали свої датки на різні цілі, а якщо через недогляд кого пропущено — просимо вибачення.

Загальні датки .... 6,775.40 дол.

Совєтські...

(Закінчення зі стор. 2)

Фото з зображенням черги за молоком взято з журналу „Огоньок" ч. 36, редактори якого ілюструють статтю „Життя без ілюзій".

совєти успадкували великий дефіцит з брежнєвських часів. Крім того, всі вони разом недооцінювали складність проблеми, а в 1988 році втратили контролю над ростом заробітної платні, яка, згідно з його словами, зросла вдвічі.

Отже, невідповідність між кількістю грошей і об'ємом товарів та послуг, які пропонуються населенню, і розрив цей все збільшується.

Понад вісімдесят відсотків продукції широкого вжитку є дефіцитною. А люди потребують не лише гласности, але й їжі для своїх дітей.

Найближчий економічний радник Міхаїла Горбачова Леонід Абалкін висловив обережне припущення, що для відродження економіки вистачить одного-двох поколінь. Але Аганбеґян вважає, що за умов горбачовських напівзаходів нічого відродити не можна: В галузі сільського господарства уряд дозволив лише оренду й кооперацію. Але, як і раніше, партія контролює всі орні землі, ставить різні перешкоди на шляху до повної ліквідації колгоспної системи. Дозволивши кооперативи, влада відразу ж обмежила їхній розвиток непомірними податками та суворою державною контролею. Все це не може відвернути економічну катастрофу, що неухильно насувається, вважає Аганбеґян. І якщо навіть Горбачов тепер запровадить справжню економічну реформу, збільшивши ціни як того вимагають закони вільного ринку, то все одно він повинен наситити ринок продуктами, закупивши їх на Заході. А цього довго він робити не зможе, бо купувати нема за що.

Ці висловлювання економістів, як і виступ самого М. Ґорбачова у совєтській телевізії 10-го вересня ц. р., наводять на сумні думки, що незабаром ситуацію в СССР будуть повністю контролювати танки і війська внутрішніх сил, які уряд вирішив значно збільшити чисельно, підвищивши їм платню і забезпечивши матеріяльно-технічним влаштуванням.

В Римі...

(Закінчення зі стор. 1)

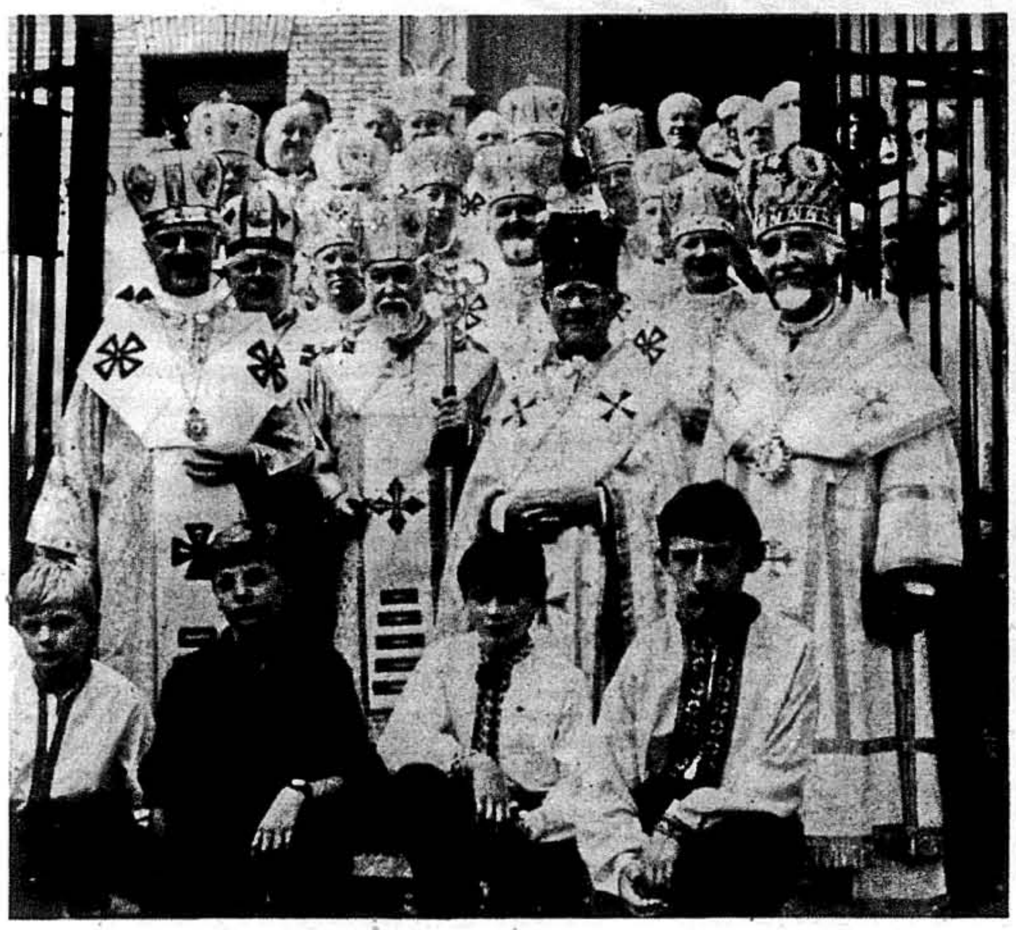
тему „Євангелізація, або завдання християнської родини і покликання" виголосила Іванна Горчинська, редакторка епархіяльної газети „Зоря" в Чикаго, а другий на тему „Завдання мирян у Церкві" — Василь Колодчин, голова УПСО, з Дітройту. Обидвоє представники мирянства подякували за можливість виступити перед отцями синоду та побажали успіхів у їхніх синодальних нарадах.

Після цього окремим словом звернувся до представників мирян Патріярх Любачівський, в якому закликав до апостоляту серед українського народу. Слід згадати, що приблизно місяць перед синодом від президії УПСО висланий був усім владикам довший лист — меморіял, в якому ця мирянська організація, що об'єднує поважне число активістів змагань за здійснення ідеї українського патріярхату у країнах поселення українських мирян, вказала на турботи й проблеми, що ними живуть українські миряни й в якому прохала взяти їх до уваги на нарадах синоду, головно ті, що заторкують життя і буття Церкви в Україні. Справи ці були також порушувані у зустрічах та розмовах представників мирян з Владикою Любачівським та іншими отцями синоду.

Представники українського мирянства, що об'єднані в УПСО, в особах: В. Колодчин — голова, Мирослав Лабунька — перший заступник голови, о. Роман Ганкевич — третій заступник голови й голова управи Патріярхального Т-ва в Канаді, Рома Гайда, Роман Кравець, Володимир Кальваровський і Микола Когут — голови крайових патріярхальних товариств у ЗСА Англії, Німеччині та Бельгії, як і Ярослав Гаврих з Англії та Микола Кушпета з Канади — члени керівних органів УПСО, використали своє перебування в Римі також для того, щоб зложити офіційні візити рядові амбасадорів, що акредитовані при Апостольській Столиці (сім), як і одному, що акредитований при уряді Італії. Ці всі візити, що відбулись за стараннями патріяршої канцелярії, що її очолює о. шамб. канцлер Іван Дацько. Кожну делегацію, що складалась із двох-трьох осіб, очолював громадянин, чи громадянка країни даного амбасадора. Ціллю цих візит було просити допомоги для справи легалізації УКЦеркви в Україні, що за неї побиваються ієрархія і вірні в Україні під сучасну пору. При нагоді цих візит, що відбулись у приємній атмосфері, амбасадорам вручено відповідні письма, в яких з'ясовано причину візити, подано відповідні інформації про стан Церкви, та висловлено стосовні прохання відносно помочі у сучасних змаганнях українського народу. Учасникам цієї акції було приємно ствердити, що серед дипломатичного корпусу Ватикану, як і в інших колах, зараз існує незаперечне зацікавлення справами релігійного життя в Україні, як і взагалі тамошніми відносинами. Це зацікавлення із зрозумілих причин дуже підсилене заповідженою візитою М. Ґорбачова у Папи. Рівночасно довелось не вперше ствердити, що чужинецькі дипломати зовсім добре поінформовані про внутрішні проблеми СССР та відносини в Україні, коли мова про фактаж, конкретні дані.

Вище згадані діячі УПСО враз із духовним опікуном Патріярхального Т-ва у ЗСА о. митратом Маріяном Бутринським з Чикаго відвідали також Конгреґацію для Східніх Церков, де зустрілись із її головою Кардиналом С. Люрдусамі, секретарем Архиєпископом Мирославом Марусином та з референтом о. шамбеляном Я.Л. Ґлудзом. Всі вони висловили зацікавлення працею українського мирянства. Голова УПСО В. Колодчин і Р. Гайда відвідали також секретаріят для справ вірних та поінформували про українські мирянські організації.

Під час першого тижня синоду відмічено урочисто декілька ювілейних дат подій, що мали місце в Римі в минулому. І так, у суботу, 23-го вересня, у церкві свв. Сергія і Вакха відправлено Архиєрейський Молебень до Пресвятої Богородиці, чим вшановано 350-ліття дарового акту Папи Урбана VIII, яким він віддав цю святиню із обширною посілістю — обителею у посідання Уніятської Церкви, що включала українські і білоруські єпархії Київської митрополії. Цікаву проповідь про історію церкви й обителі, що довший час була в посіданні оо. Василіян, виголосив о. Ізидор Патрило, протоархимандрит ЧСВВ. Як відомо, посілість ця находиться при Піяцца Мадонна деї Монті 3, і зараз відома як Патріярший Двір УКЦеркви. Церква, в якій зберігається чудотворна ікона Матері Божої Жировицької, стала недавно парохіяльною, приходською церквою для українців у Римі й Італії.

Владики перед будинком Семінарії св. Йосафата з кількома семінаристами.

У середу, 27-го вересня, в день празника Воздвиження Чесного Хреста, відслужили отці синоду в пополудневих годинах Архиєрейську Службу Божу в соборі св. Софії та Панахиду в крипті під собором над трумною бл. п. Патріярха Йосифа. Цими відправами вшановано 20-ліття посвячення собору св. Софії Папою Павлом VI та п'ятирічну річницю невіджалуваного відходу у вічність Патріярха Йосифа. Проповідь на Службі Божій виголосив Владика Єфрем Кривий із Бразилії, а на вечері-тризні у приміщеннях Українського Католицького Університету ім. Климента Папи із короткими словами про Покійного Патріярха виступили о. ректор Іван Хома, колишній секретар та близький співробітник покійного, о. М. Бутринський — від клиру та М. Лабунька — від мирян. Тризною проводив о. митрат Іван Музичка.

На неділю, 1-го жовтня, заплановано було посвячення мозаїк свв. Володимира й Ольги, що їх вміщено у базиліці св. Петра, у ніші над престолом св. Єлисавети. Мозаїки в пам'ять святкувань 1000-ліття Хрищення України уфундував Владика В. Лостен із Стемфорду, за що йому належить щира дяка від усіх українських вірних. Мозаїки проєктував мистець Святослав Гординський.

Усі, що мали щастя побувати в Римі в часі тривання VI Синоду ієрархії УКЦеркви, отці синоду, священики й вірні, були переконані, що цей синод відбувається у часі епохальних змін, що проходять в Україні, у часі великого відродження Церкви й духового життя українського народу. Усі висловлювали бажання, щоб синод цей був якнайуспішнішим.

Представники українських мирян у канадського амбасадора (зліва): інж. В. Колодчин, Р. Гайда, амбасадор Т.П.Мілейді, І.Ґорчинська і д-р М.Лабунька.

Нав'язується...

(Закінчення зі стор. 1)

раму, в якій частина буде виконана арґентинськими музиками та артистами, а частина українськими. В арґентинській програмі виступить Федеріко Васкез і Хорхе Морель — ґітаристи і композитори, а Сельва Лєзбеґеріс буде читати поеми арґентинських поетів. В українській програмі буде співати Микола Голодик під акомпаньямент Татьяни Поташко і вокальний ансамбль „Думки", під проводом Михайла Лева. Цей вечір відкриє д-р Люї Уллоа, який представить також іконописця Ж.К.Ґалеанно і скульптора М. Голодика, що покажуть публіці зразки своєї мистецької творчости.

Вечір заповідається незвичайно цікаво, але найцікавіші таки для нас є плянування арґентинського культурного представника співпрацювати з українськими мистецькими одиницями Північної і Південної Америки для окремого культурного обміну.

Навіть не знаючи еспанської мови, можна зрозуміти, що проф. Ж.К. Г. Ґалеанно незвичайно прихильно ставиться до українців та їхніх мистецьких надбань. До редакції „Свобода" він заходить по дорозі до Українського Музею, який його особливо цікавить і збірки якого він бажає виставити в національному музеї Буенос Айресу. Зокрема йдеться йому про те, щоб показати арґентинській публіці документацію справжньої історії України, якої, на жаль, в Арґентині не знають або знають фальшиве.

Наш гість мав нагоду говорити про свої пляни також із головним касиром УНС Уляною Дячук. Вона зі сердечністю вітає можливість таких культурних зв'язків, а передусім такого приятеля українців, як проф. Х. Ґалеанно. Це відкриває нові шляхи культурного обміну з Південною Америкою у всіх ділянках мистецтва.

Ведуть...

(Закінчення зі стор. 1)

одного і знову потрапляли під удари ґумових київ, під кулаки і чоботи роти спецпризначення. Через кілька хвилин натовп розігнали. Поранених швидко підібрали і внедовзі до місця побоїща приїхали машини, які змили з бруківки і тротуару кров.

Серед тих, хто зазнав травм, виявилися і члени УГС Олег Петрик, Роман Брик та Роман Козій. Наступного дня, 2-го жовтня, в центрі Львова зібралися тисячі людей. Вони вимагали розслідування цього злочину і покарання винних. Перед зібраними виступили представники Народного Руху України за Перебудову, члени УГС, члени Товариства „Меморіял", члени Товариства „Лева", члени Товариства Української Мови та інших неформальних організацій. Вони закликали львів'ян провести попереджувальний двогодинний страйк 3-го жовтня від 10-ої до 12-ої години.

Наступного дня двогодинний страйк відбувся. Страйкувало 18 підприємств, установ і організацій Львова, серед яких були завод ім. Леніна, Конвеєрний завод, об'єднання „Кінескоп", Львівський університет, Політехнічний інститут, Лісотехнічний інститут, Інститут прикладного і декоративного мистецтва і багато інших.

Вечором, 3-го жовтня о 7-ій год., біля пам'ятника Івана Франка зібралося близько 5,000 людей. На мітинґу виступили: заступник голови Товариства „Меморіял" Євген Гринів, проф. Орест Влох, голова Комітету Захисту УКЦ Іван Гель, прокурор области Ізосімов, голова Львівської обласної філії УГС Богдан Горинь, член Виконавчого Комітету УГС Вячеслав Чорновіл, член Виконкому УГС Степан Хмара та інші.

Всі промовці, за виїмком Ізосімова, різко засудили беззаконня і побоїще, вчинене 1-го жовтня.

Прокурор Ізосімов повідомив, що прокуратура створила „авторитетну комісію", яка об'єктивно розслідує інцидент. Неформальні організації також створили таку комісію зі своїх представників. Народний депутат Верховної Ради СССР від України Ростислав Братунь у своєму виступі сказав, що група львівських депутатів проведе своє розслідування, щоб встановити, за чиєю вказівкою діяли спецназівці. Учасники мітинґу вимагали усунення полковника Шабаєва з посади начальника УВС.

М. КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ КОНТУЖЕНИЙ

Лос Анджелес, Каліф. — Михась Крушельницький, відомий український гокеїст з дружини Лос Анджелес „Кінгс", зазнав контузії зап'ястка лівої руки уже в перших змаганнях сезону проти Торонто „Мейпл Ліфс" і не зможе змагатись 4-5 тижнів.